

SLOVENIJA.

List 44.

V petik 1. Rožniga cveta

1849.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petik. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za polleta 3 gold. in $\frac{1}{2}$, za ene kvatre 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še $\frac{1}{2}$ gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za ene kvatre 2 gold.

Naše potrebe.

Slovenci! silno imeniten čas smo doživeli, njega kolo se neprestrano verti ino od nas s glasnim kričanjem terja, da se izdramimo, ako nečemo zaspati svoje lastne sreče, če hočemo preprečiti, da nam ptuji sovražniki ne vmo-rijo mladega detetca prihodnega blagostanja, da nas v spanju ne vdušijo, kakor se je že stoterim naših bratov v nesrečni dobi temne minulosti zgodilo. Novi čas terja od nas novi duh, nove serca, da njegovemu zahtevanju zadostiti zamoremo. Alj kakor lenuhu pečenke ne padajo raz hrasta, pod katerega senco sladko počiva, kadar se drugi potijo in trudijo za vsakdanji kruh, tak tudi mi sami moramo za svojo omiko, za svoje izobraženje, za srečo svoje mladeži, mile, edine nade matere Slave skrbeti. Res je predragi rojaki! da so tudi naši predstariši brez vsih takih novarij živeli ino vmerli; alj niso se zavedli svojih potreb, ktere so v dru-gih časih druge. Čas hiti in človek nemarliv nima zapopadka od človeške vrednosti, ne od prave slobode, ne od dušnega razvitka — mladost mu mine brez višjega veselja, po petdeset let v zemlji rova ino žalostni dnevi mračne starosti ga čakajo, svoje otroke je v svet posadil, da tak žalostno živijo, kakor on sam, ker se ničesa niso naučili, ino poprej še ko mu v hladnoj gomili truplo strohni, ni več sluha za njim — bil je, kakor da ga nije bilo. — Vsi si tedaj za omiko, za narodno omiko moramo skrbeti, če hočemo višjega, dušnega veselja in nove od Cesarja nam po-delene vstave deležni postati. Za izobraže-nje odraslih so zdaj edino pomoč domorodni časopisi ino sposobne knjige. Naj se po praz-nikih ino nedeljah, na mesto v kerčmi pri pol-nih bokalih, pred prijetnokošatoj lipoj zbirajo, kjer jim eden ali drugi slovenske novine pre-bira. Tu si naj pogovorijo, kako se naj lag-lje zadržkom dušnega ino telesnega razvitka v okom pride, tudi veselih reči se najde v novinah ino drugih spisih, to prosto nikar ni je potrebno, da bi samo pri molitvenih bukvi-cah dremali, tudi poštene veselice so Bogu dopadljive. Naj si na zemljovidu pogledajo prostrano domovino austrijskih narodov, da bode saj vsaki znal za vsako mestice v Au-strii ino za vse poglobitna mesta vsih dežel. Tud bomo od Petra Kozlara v Beču za ne-ktere tjedne prav marljivo izdelan slovenski zemljovid dobili, veljal bode 4 dvajsetice ino mislim; da bode g. Jeretin založnik „sloven-skih Novin“ v Celju naročilo dragovoljno pri-jemal. Saj vsaka občina si naj en iztis pri-skerbi ino v hiši vsakega pravega Slovenca ga naj ne manjka.

Druga potreba za omiko našega ljudstva, glede na celi narod, so šole: šole na kmetih ino v mestah. Dozdaj se nije naša mladež po deželi clo nič ali saj prav malo naučila. Šole so, da se glava mladeži zvedri, da se mlado serce vname za ljubezen do Boga ino do ljudi, da se potrebnih reči nauči, katere jo ravno peljajo po nevarnem potu skozi življenje — to pa se le v milem maternem jeziku zgoditi more, ino pozneje le se se zna, komu je vo-lja ino komu je potrebno, ptujih jezikov po-sebno Nemškiga učiti; tudi Nemci bojo se mo-rali slovenski učiti; če hočejo zadostiti imenitnim

potrebam sadajnosti. — Šole tedaj morajo na-rodne biti, t. j. na nemškem se morajo otroci vsih reči po nemško, na slovenskem po slo-vensko učiti; slovenski jezik mora v nemških šolah, nemški pa v slovenskih predmet (Ge-genstand), poseben del uka postati. Dokler mi narodnih šol nimamo, ne moremo popol-noma deležni postati novih od milega Cesarja nam podelenih darov.

Kaj pa nam je zdaj storiti, kadar se vse okoli nas meša, da se je bojati, da tudi nas nehotiče s seboj ne potegne? Ničesa nam ne treba od stalnosti. — Stalni in zvesti moramo biti v vsem djanju, v vsem mišljenju. Mi smo Slovenci ino hočemo rajši umreti, kak to to lepo ime oskruniti. Pošteno hočemo ži-veti ino umreti, mi po ravno tistoj poti hoče-mo hoditi, kakor naši dragi očaki, katerih zdrava pamet ino blago serce je vsim pozna-no, tak da se zmot bati ni.

Ubogajmo tedaj radi poštene in umne do-morodne časopise, ne dajmo se motiti ne od zasmehovanja naših neprijatlov ne od njiho-vega grozenja.

Vse za zalo Austrijo, našega mladega Cesarja in našo sladko domovino!

(Slov. Nov.)

Slovenske knjižnice.

Brez izobraženja in prosvete narodu ni ne sreče ne slave: narod izobražen je tudi srečen in slaven. Zato vsaki vlastenec, ki ima serce za srečo in slavo svojega naroda, ne henja klicati po dobro napravljenih učivni-cah, po koristnih bukvi, po zboljšanju ža-lostnega stanja gosp. učiteljev, po učiteljskih skupščinah itd.; zakaj kdor cilj in konec do-seči želji, more tudi sredstva upotrebovati.

In sladko upanje v sercu nosimo, da bojo tako pravične prošnje vslišane, da bojo tako žive potrebe popravljene: iz boljših šol bo-de prirastel tudi bolj izobražen in prosveten narod! —

Alj to, kar se v šolah uči, je za življe-nje premalo, se lahko pozabi, in zanemara; zato je potreba, da se tudi odrasčeni ljudi bukve v roke vzamejo, in v njih prebirajo: tako se po kersansko kratek čas dela, mar-sikteri grošič prihrani, kaka dušna in telesna nesreča zabrani, um razjasni, znanost raz-širi, serce požlahtni, — človek se izobraži k svoji časni in večni sreči, — narod potemta-kim slovi po celim svetu, ima čast in slavo pri Bogu in ljudih. Tudi v tem obziru se mo-ramo deržati gesla svetlega cesarja: „Viribus unitis“, zjedinjeno močjo: „človek sam dob posekan“. Zatorej je potrebno napraviti slo-venske knjižnice (*Bibliotheken*), da se pri-rasčenim ljudem lepa prilžnost daje; brati, si kratek čas delati, in zraven pa tudi se iz-obraževati. Poglejmo na slovenske štajere: tam slovensčina naj lepši cveti, in obiln sad obeta; tam skoraj ni več človeka, da bi ne znal gladko brati, ni skoraj hiše, da bi ne imela kakih koristnih knjig. Ni dolgo od tega, kar je tam dole le žalostno blo, kar je tudi tiste rodovitne doline huda tma pokrivala; alj sedaj je vse drugači, lica so se zjasnile. To so ustanovili blagi gosp. vlastenci po sloven-skih šolah in slovenskih knjižnicah. Posebna hvala in slava pa gre tistemu najvišjemu go-spodu, od katerega Matija Majer v Drobntincih

t. l. piše: „Dobrovoljno je bogoslovce v ma-terinskim jeziku podučeval, in ne more se reči, alj je našemu narodu več koristil s tem žlahtnim perzadevanjam, ali s svojimi izda-nimi slovenskimi bukvicami.“ Te slavne stop-nje so nastopili drugi gosp. duhovniki in uči-telji: Slovenija živi! Veliko sto tavžent nati-sov koristnih knjig, je med ljudmi, pri mar-sikteri fari se znajde lična slovenska knjižni-ca, iz ktere si marsikteri Slovinc svoje zna-nosti pridobi. Tako sem v Celju sam vidil farno knjižnico, ki že šteje nekaj sto sloven-skih bukev. Gospodi rodoljubi! pojte, in sto-rite enako! Le poprimite se tega ljudomilega dela, ni tako težko, kakor se morebiti vam zdi. Jas mišlim, takole naj ložej pojde:

Pojšcite tiste slovenske bukve, ki se po omarijih, po policah in drugod valajo, brez da bi jih kdo pogledal; te zavrane naj bojo kvas nove knjižnice; —

skerbite in trudite se, da kake rajniše vkup spravite; pravi rodoljub ne bo gledal na kake groše, nekteri bo še gotovo kako dvajsetico prikazal. Z tem denarjem naročite si po pri-likli sledeče bukve: 4 letoteke Drobntinc ki ve-lajo 2 raj. 40 kr. sr.
Kersansko devišstvo 30 „ „
Življenja srečen pot 30 „ „
Zdravo telo narboljši blago — „ 30 „ „
Čujte, čujte, kaj žganje dela — „ 18 „ „
Zlata vas 15 „ „
Nekih kratkočasnih, kakor
se poljubi, postavim za 2 „ — „ „

6 raj. 43 kr. sr.

Morebiti da je tudi pri roci kak časopis: Novice, Slovenija, Zgodnja danica, Vedež itd.

Dragi prijatelji! „pri malim se začne“, „omne initium ardet“ začetek težek: alj dober pastir da življenje za svojo čedo. Gotovo je, da bojo Slovenci zanaprej več in rajši brali, kakor dosihmal: ustavnim deržavljanam bode potrebno više izobraženje in mnogo znanosti. Da ne bojo segali po prepovedanim in škod-ljivim sadju, poskerbite svojim dragim ovči-cam koristno in spasonosno pašo! Napravite po mogočnosti slovenske knjižnice, naj bojo še tako male; marsikteri hvaležni bravec bode prinesel s radostjo sam od sebe kaki krajcar, s katerim se vtegnejo zopet druge nove bukve naročiti:

„Kamen do kamena palača,
Zerno do zerna pogača.“
Celovec 26. Maja 1849.

And. Einspiller.

Austrijsko Cesarstvo.

Slovenska dežela.

* Pri Ljubljanskim vikšim poštnim oskerb-ništvu je ena uradniška služba prazna. Ljub-ljanski kupci in obertniki sploh so zvedili, de se kani ta služba nekemu Nemcu podeliti, de-siravno je zaslužen domorodec na versti. To-rej so spisali prošnjo do ministerstva, de bi te službe nobeden ne dobil, ki ne ume dežel-niga jezika, ker oni svoje reči večidel po po-slih na pošto pošiljajo, ki po nemško ne raz-umejo. — Že okoli 600 podpisov se šteje. Prav tako; ali žalostno je slišati, de se mo-rajo zdaj take prošnje pisati, ko nam je ena-kopravnost vender tudi v oktrojirani ustavi dana. Pa kdo je tega kriv? Nemški nadstoj-

niki uradov. Ljubljane nabirajo podpise še za eno drugo prošnjo, namreč, da bi Ljubljana že vendar mestniga poglavarja in sicer kakiga domorodca dobila. Dragi rodoljubi v Ljubljani in na deželi! Osnujte in podpisujte prošnjo, da bi se za uradne nadstojnike povsod postavili ali domorodni ali pa taki možje, ki deželni jezik umejo in od cesarja izrečeno enakopravnost resnično spoštujejo. Dokler se to ne zgodi, tudi enakopravnost pri nas resnica živa ne postane. Veliko podložnih uradnikov so le iz boječnosti pred nadstojniki nemškutari.

Daljnopisno oznanilo zastran Malghere je sledeče: Malghera je bila 27. maja zajutra — po neprenehljivim bombardiranjem poprejšni dan in celo noč — od beneških vojakov zapušena in od avstrijskih posejena.

Cesarski so tudi drugo terdnjavo S. Giuliano vzeli, in časopis „Presse“ govori, da so se Benetke že podale, ali toliko je gotovo, da se dolgo držati ne morejo.

Ljubljana 31. maja. Jutri prične g. Dr. Lehman razlaganje kriminalnih postav v deželnem jeziku.

* Pretečeni teden je bila prva seja novo izvoljeniga odbora slovenskiga društva po tem, ko je literarno postalo. Zraven gosp. Dr. Bleiweisa, zopet edinoglasno izvoljeniga družbniga vodja, so bili pričujoči novo izvoljeni odborni ki: (po abecednim redu) Matevž Cigale, vrednik Slovenije, gosp. baron Dragotin Codelli, svetovavec pri c. k. deželni in mestni sodni, gosp. Dragotin Dežman, učenik kmetijstva v slovenskim jeziku, gosp. Janez Hladnik, vrednik nemškiga Ljubljanskiga časopisa, gosp. Miha Kastelic, vradnik Ljubljanske c. k. licealne bukvarnice, gosp. Miha Lavrič, vradnik pri c. k. deželni in mestni sodni, gosp. Dr. Ernst žl. Lehman, učenik pravdoslovja v slovenskim jeziku, gosp. Anton Mažgon, kriminal-aktuar pri c. k. deželni in mestni sodni, gosp. Blaže Potočnik, fajmošter v šent Vidu poleg Ljubljane. Gosp. Janez Bučar, ki je tudi za odbornika izvoljen, ni sadaj v Ljubljani. Določen je bil v ti seji nar poprej opravljeni red, in povedniki (referenti) posameznih razdelkov so bili izvoljeni za vodstvo del v besedniku, za mnoge zadeve v družbini bravnici, za umetnike in gledišne reči, za družbino računstvo itd. S posebnim veseljem je bilo oznanilo nekiga častitiga rodoljuba sprejeto, po katerim imamo od njega izvirne domorodne igre (vaterländisches Originaldrama) pričakovati. Le škoda da nekterih naših izverstnih gosp. igravcov zdej v Ljubljani ni, da bi moglo slovensko društvo spet kakšno domačo igro v gledišu napraviti.

Prošnja. Dobro bi bilo, ko bi kak rodoljub hotel vse tečaje Novic, kak drug pa Slovenijo, kak drug Drobince, še kateri bogate poezije Koseskiga itd. pregledati, in vse dobre pa manj znane besede (po nemško-slovenski) izpisati in jih nam za besednik poslati. Ta pripomoč bi naše delo zlo ponaglila in pomnožila. Tedej prosimo, da bi se hotli nekteri rodoljubi tega dela lotiti, nam pa to tudi na znanje dati, da potem očitno oznamimo, da se ne bosta morebiti dva delavca eniga dela lotila.

Slov. društvo v Ljubljani.

Celovec 28. Maja 1849. Že enkrat smo v Sloveniji brali, da je začasni poglavar koroške kronske dežele gosp. baron Šlojšnik resničen in iskren prijatelj slovensčine. Kar smo dones zbarali, ravno to potrdi, evo! z radostjo mi to oznamimo. Pred nekimi dni se je poslaništvo gospodov učiteljev bogoslovstva s svojim vodjem poklonilo gosp. baronu Šlojšniku, in ga počastilo s krasnim nagovorom kot začasnega poglavarja koroške dežele. G. poglavar se serčno zahvali za izjasnjeno blagoželje in nenadno popraša: „Alj in kdo se je med temi gospodi slovensčine krepko priprijel?“

Najpoprej pomigne nekemu gospodu, sicer rojenemu Slovincu, alj — hudemu slovensčine protivniku, ravno tistemu, kterega je neki dopisatelj v časopisu „Slavische Centralblätter“ kakor nezvestiga Slovenije sina in slovenskega jezika sovražnika oistro, pa vendar po pravici grajal, ravno tistemu, ki izdajstvo svojega naroda in jezika zvito pokriva z letim plajšam: „Ko sem v šolo hodil, sim v Celovcu nemško župo jedil.“ Risum teneatis amici: v Celovcu terdonemška župa! Naravna ljubezen do svojega naroda in jezika je mende nehvaležnost proti nekdanjim svojim dobrotnikom! Kaj pa še!

Na vprašanje gosp. poglavarja so gotovo temu gospodu mravle po celim životu letele, in le samo to — ne vem ali jezen ali plašen — je mogel izreči: „Jaz ne, jaz ne!“

Potem vodja in govoritelj — po kervji alj le samo po kervji Slavjan — pokaže na po slavjanskim svetu slavno poznane rodoljuba gospoda Placida Javornika, neutrudnega poslovenitelja sv. pisma, in reče: „Lete; Vaš in moj rojak!“ Z prav serčno prijaznostjo se poglavar oberne proti našemu Placidu, in skoraj izključljivo le samo z njim se pogovarja — od slovensčine; prav ljudomilo je govoril od dobrega slovenskega naroda; je rekel, da koroške Slovence lahko zastopi pa med njimi naj težej Rožane; je obljubil, skerbljivo gledati na potrebe Slovencev, kterim sta tudi narodnost in jezik zagotovljena itd.

Nemci in Nemškutarji so sterma gledali, in k domu gredoči šeptali: kaj je to; temu je ja več za Slovence, kot za Nemce! Naj rečejo Nemci, kar hočejo, — mi in vsaki pravdoljub iz globočine serca zavupijemo: Slava! slava vsakemu, ki se poteguje in trudi za blagor in srečo bornega in zanemarnega naroda slovenskega! Slava vsakemu, ki se poteguje in trudi, da bode pravica in enakopravnost, že več ko eno leto na papirju zapisana, v resnico in življenje vpeljana vsim narodom! Ne čudite se Nemci, da naš poglavar najprej in najskerbilivejši obrača svoje milostljive oči na Slovence: „Veči potrebi gre tudi veči in hitrejši skerb in pomoč.“ Nemci! vi že imate narodne učivnice; Slovenci imajo še protinarodne, — nemške; vi že imate nemške urade, Slovenci imajo še nemške; vi že imate nemško šolsko svetovavstvo; kdaj bojo dobili Slovenci slovensko? vi že imate nemške bukve, kdaj bojo Slovenci imeli dobro slovensko? vi dobite postave v svojim jeziku, kdaj bojo dobili Slovenci dobro za vse Slovence razumljivo poslovenjene postave? itd. itd.

Moder hišni gospodar najpoprej poravna in oskerbi to, kar najbolj tešči: zato „slava“ in „živio“ našemu gosp. poglavarju, ki hoče milostljivo gledati in skerbeti z Nemci vred tudi za Slovence! Vas pa, slovenski brati! serčno pozdravim rekoč: Brati! veselimo se; glejte zvezdo na morju, glejte angelja varha; ne obupajmo, naša reč še ni zgubljena, dokler nam vsmiljen Bog in svitli cesar pošleta takih visoko stoječih prijateljev! —

Še eno veselico za Slovence! Gosp. vodja nemško-normalnih šol Wencel Kühnel spozna za dobro, v prihodnim šolskim letu učence tako razdeljiti, da bojo v enim oddelku (Abtheilung) Nemci se nemško, v drugim pa Slovenci slovensko učili. Potrebno je to, in tudi lahko izpeljati, ako se bojo po razmeri enakopravnosti nove šole osnovala. Se ve, da ima gosp. vodja v nemškemu šolskemu svetovavstvu veliko hudih nasprotnikov; kedar je leto svoje mnjenje prvokrat razodel, so neki trije gospodi, kteri bi imeli vsi po pravici slovensko znati alj besedice ne znajo: diöcesanski šolski ogleda in obadva kateheta, hudo na njega planili, in terdili, da to ne more biti in tudi ne bo. Vodja pa misli pri svojim planu ostati, in ministerstvo poprašati; bomo vidili, kaj bo? Bog bo dal pravici svojo moč! Mislim, da še vprašanja ministerstva pri ti reči ne bo treba; bomo ja dobili za božjo voljo

enkrat šolsko svetovavstvo, v kterim bojo slovenske šole po slovenskih rodoljubih nadomestovane: ti bojo že eno novo zagodili po ustavni enakopravnosti vsih narodov. —

And. Einspiller.

Slovenske Novine podajo naslednji slovenski list vojaka, kteriga je iz Laškiga svoji žlahti poslal.

V Parmi 22. mali Travnja 1849.

Ljubi oča in mati!

„Z veselim sercam jaz zdaj ta list pišem, in tud jaz željim da bi Vas moje pisanje v veselju in zdravju najdljo. Povedati Vam moram, kako se je meni godilo: Imeli smo z Piemontezkim kraljam strašno vojsko, ktera se je začela 30. Sušca. Ko pridemo na mejo, smo vidili toliko soldatov sovražnika, da kamorkol je oko neslo, ni bilo drugega viditi, kakor sovražnik; — pol več jih je bilo ko naših, pa mi se jih nismo vstrašili in smo se ročno sprijeli. Ta dan smo tako strelali, da se je zemlja tresla, in kugle so tako letele kot toča; pa vendar jih od nas ni več padlo kot sedem. Mi nismo pred henjali da smo sovražnika premagali, da je moral bežati. Pet dni smo ga gnali pred seboj, in vsak dan je zgubil mnogo mertvih; pa tud smo jih veliko živih dobili. Precej hudo nam je šlo; 3 dni nismo nič toplega jedli; peti dan smo začeli ravno kuhati, da bi toplo jed dobili, pa sovražnik je pri mestu Novara na nas planil. Pred nami je bilo 8 regimentov naših; sovražnik je bil pa silno močen. Ker so ti regimenti, ki so od konca en malo retirirati začeli, do nas prišli, so rekli, da so že veliko svojih zgubili. Tedaj pravi general Radecki: Ljubi moji otroci, vi Slovenci! pojďte drugič vi naprej, z vami sim povsod zmagal, torej imam tud zdaj vpanje do vas, da bom zmagal. Mi pa zaupijemo da imamo kurajžo do vojske, in tud da čemo za našega Cesarja in našo deželo smert storiti.

Tisto na pol kuhano jed smo po zemli vergli, in smo vzeli vsak svojo puško, in začeli smo ob devetih zjutraj, to je bilo 25. Sušca, po sovražniku strelati. Tako smo delali, da se je pod nami zemlja tresla; kugle so pa tak med nami žvižgale, kakor da bi bičele rojile. Terpelo je to do noči, in tako smo mi Slovenski fanti sovražnika premagali, pri mestu Novara. Precej veliko jih je padlo; mene je ena kugla na levo roko zadela, in mi je kožo iz dveh perstov pobrala, pa zdaj sim že drav.

Velika čast je to za nas in našo deželo, in generali so nas zlo pohvalili. Vojsko smo skončali, in zdaj je vse mirno; samo v Papežovi deželi še ni miru, tam so puntarji, in zdaj nad-nje marširamo.

Hvala Bogu, dosedaj sim še srečen bil, Bog mi še daj, da bi še Papežovo deželo premagali. Ljubi starši, prosite Boga, da mi življenje še ohrani. Pisati mi ni treba; kadar bode povsodi mir, Vam bom zopet pisal, da mi bote nazaj pisali itd.

Štajerska dežela.

Iz nemškiga Gradca. De se razloči to mesto od slovenskiga Gradca, mu dajo ime nemškiga Slovenci sami; spoznajo s tem, da je poglavni kraj Štajerja v nemških rokah, in de ga Nemcam jemati nikoli ne mislijo. Naj že bo tako, desiravno bi se prejšna last Slovencev tukaj gotovo dokazati dala; ali vsaj dobro znamenje se mi temu vsprek zdi, kako de se slovenski rod tukaj čudno množi in krepeča zdaj v nar novejšim času nemške edine velikosti. Popotoval sim nekaj let po edenkrat, dvakrat na leto skoz Gradec, ostajal sim tukaj marskteri tedin, tude domači govor mi ni skor nikolj, ali mi je clo redko serce razveselil; med Nemci so bile le včasih zaničljive besede od teh bindiših slišati.

Kako drugačne občutke domorodec zdaj pri tukajšnjih sprehodih ima. Komaj desetkrat prestopiš, že moraš glavo obrniti proti slo-

venskim, horvaškim, serbskim, českim ali drugim slovanskim kremljanju, zdaj se ti nasmeja jasna bela-rudeča trojnobarva na nedrju device, na klobuku žene ali kapci dijaka, zdaj se ti prijazno: „zdravi!“ oglasi iz ust ljubiga Slovana ki te sreča, malo naprej obstojiš pri pevcih junaških naših pesem. Zares, vse drugači je, moram reči, kakor je tudi že v dragi slovenski domovini vse drugači; mislim, de smemo upati jake povzdige, ki se bo iz tega začetka gotovo rodila, ako mi, Slovenije sinovi, ne omagujemo.

Nikakor ni nam pomoči k tem pričakovati iz sosedskiga ptujiga naroda, bodi nemški, madjarski ali talijanski, vedno se kaže, de le sam s svojo močjo bo Slovan premagal. Tako še Nemci tukaj od nas govorijo: Tudi Slovani morajo svoje pravice dobiti, prav je, de se zanje potegujejo, vsakimu svoje. Zraven pak: Česki poslanci v Kromerizu so golufi bili, oni in z njim združeni Slovani so slobodo zatajili; Slovani so vsiga hudiga, ki zdaj Avstrijo tare, krivi; — zakaj se niso s Nemci sklenili! Se ve, ljubi Mihel! Jez se bom s teboj sklenil, ti se boš z Madžarjem sklenil, Madžar s Talijanom, in tako bomo vsi sklenjeni močni dostojno, vbrani, de se nemška Praga českim podpihovavcam, Zagreb Ilircam ne izroči, de se bogati Terst z Istrijo edini Italiji ne odtegne, in krepki Slovenci svojimu učitelju Abenderungsarte in Löffel von Löff tradirati ne prepove. Vabijo nas zlo, in zapeljivo. Tako so zadnji tukaj iz neke kavarnice Serba spodili zato, ki je on Slovan, drugi gostje pak so Nemci bili; v nemških časopisih, tudi v prelepi Gradcarci, se mnogo bere, kako so škodljive narodske dela Slovanov in kako bi dobro bilo jim nasprotovati. Ampak zdi se mi, de strah iz njih govori. Smešno je bilo, nedolgo tukaj Nemca slišati tako po nemško izustiti se: „Koliko slovanskih trakov! pa naj počnejo kar hočejo, vunder ne bodo Gradec nikolj v slovansko mesto spreobrnili!“

Za Madžare tukaj velika prijaznost živi. Oddelik narodne straže je unidan pri veseli skupšini Košutu zdravico pil; vodja straže je po temu v časopisu razglasil, de je laž, ali le vunder pravijo de ni laž. Ces. kr. policija ojstro, ali le napčno puntanju nasproti dela; nekaj učencov je iz mesta spravila, ali oni so potlej po deželi hodili kuriti, tri ali štiri mestnjane je ukazala zapreti samo zavolj puntarskiga govorjenja — (vsaj ljudstvo ne ve družiga vzroka) — ali zdaj vse preganjanim prav daja. Farja nove vere, ki se nemško-katolska imenuje, šola je vlada iz mesta odpravila. Pri slovesu v kolodvoru železnice je ljudi nagovoril, in jim pravil de je nedolžin, de sili se vmakniti mora i. d. Verni njegovi so mu za vselej 500 gold. na leto obljubili; tako se sliši. Gotovo je de bo zdaj ta prerok, ki drugiga ne uči kakor de katolški fajmoštri pre dobro žive, in de puntarji premalo slobode imajo, na veliko večim polji seme svoje modrosti sijal.

Nadolgo so se vojšaki našiga bataljona, kateri so po hudim junaškim boju blizu Komarna živi ostali, skoz Gradec v Ptuj peljali, kjer se nova vojska pod gen. Nugentam starim zbira. Veliko Slovincov 4ga topniškiga polka tukaj prebiva; tudi med konjiki je naših nekaj.

Serbska vojvodina.

Iz Zemuna 25. maja. Začenja se zopet svetiti, prijemljemo vgodniši novice. Od tukej je šla banu deputacija naproti (v Susret), de ga pozdravi. V Rumi ga je dočakala in pozdravila. Ban je kratko ali prav serčno odgovoril. „Zvest sim cesarju, ljubim svoj narod, sim med vami in bomo delali.“ Obljubi, de pride v 2 ali 3 dnevih patrijarha obiskat.

Titel 24. maja. Današnji dan bo razveselil celi narod; mi smo vsigdar po svoji moči Madjare

tolkli, ali tako kakor danas so bili samo lani pri šentomašu nabiti. Že nekaj dni so se Madjari napravljali vdariti na Vilovo, Mošorin in Titel, de bi nas tudi od tod pregnali, bilo jih je okoli 8000 z štuki vsake baze. Napred se zaženo po noči na Vilovo. Kničanin jih je opazil, je s Štefanovičem vojake na boj pripravil, — in nad Madjare peljal, dvakrat so Madjari na naše napad storili, alj zastojn, za to so se o devetih nazaj vmaknili, več voz mrtvih so s sabo odpeljali, pa še jih je 200 na borišu obležalo. Od Vilova so šli ravno ti in morebiti še drugi nad Mošorin, ali tam so ravno take junake našli in so sicer na-nje se zagnali, vendar so kmalo odjenjali. Med tem, ko je bil boj pri Vilovu in Mošorinu se je slišal strel tudi od strani Titela. Ob desetih prihitim v Titel in vidim kaj je. Okoli 100 Serbov in drugih naših 200 vojakov so bili na uni strani Tise kot prednje straže. Madjari se privlečejo čez most izpod Perleza, prestopijo na našo stran in preženejo te naše prednje straže, ki so se vmikvale na Titelski breg Tise, Madjari se podajo za njimi, ali tu so bili pripravljeni topovi, in ko v dosežaj topa Madjari stopijo, se vžge na-nje naš ogenj. Niso Tise le viditi mogli, ampak jamejo teči brez obzira.

(Napredek.)

Naprepak pristavi k tem naslednje opombe: Ta dan (24. maja) je imeniten za nas, on je poterdil, de niso Serbi izgubili Banat zato ker so preslabi ali v serčnosti onemagali, ampak zato, ker so njihovi vodje to hotli. Ako bi bil Teodorovič ali Herdi v šajkaškim bataljonu, bi se bili Madjari že davno po Titelu sprehajali. Ali Serbi so tam in zastojn so Madjari že tolikrat napadli. Ne dajo jim serbske junaške persi dalej predreti.

Vse nemške dunajske novine kličejo na ves glas, de je cesarska armada pod Požunam (Prespurkam) nabila Madjare tako, da so Madjari s pobitimi sedem voz napolnili. Ali kaj bodo rekle te novine, ko slišijo, de je pest Serbov potolkla Madjare tako, de je od njih okoli 200 mrtvih obležalo na mestu razun teh, katere je sovražnik na voze navoril. Ta dan je zopet našo slavo oživel, našo vrednost pokazal. Med tem pa recimo iz celiga serca z vso dušo: Slava Bogu in hvala našim vojšakam in njih vodjam! —

Beogradske serbske novine pišejo, de so 16. maja Madjari v mesto Oršav prišli; Serbi so pobegnili, Švabi so jo z Madjari potegnili, Puhner je s svojimi nazaj v Valahio šel.

Ogerska dežela.

Dunajske Novine (28. maja) podajo naslednje gotove novice od Budimske terdnjave (Ofen):

4. maja je Görgey na strani Budima naprej stopil, Bloks- in Švabenberg obsedil, in je v Budim do Bombenplatzu prišel. General-major Henci se ni hotel podati, ter je jel s štuki jako streljati na Madjare in je zvečer tudi Pešto bombardiral; na to so Madjari nekaj dni pojenjali. 9. so začeli Ogri resnejši iz hribov na terdnjavo streljati, zato se je 10. t. m. Pešta še hujši bombardirala, in ena hiša je bila sožgana.

Nar hujši je bilo tretje bombardiranje Pešte 13. maja. 17. t. m. po noči so Ogri prvič terdnjavo napadli, ali Ogri so bili odbiti in so 4 — 500 mož zgubili.

Drugi napad so storili 19. po noči, so pa zopet odbiti bili in več sto mrtvih pustili. Po tretjim napadu 20. ob 11stih po noči so pa drugi dan ob 6stih terdnjavo premagali. Po vzetju so našili obrista od regimenta Ceccopieri mertviga, general-majorja Henci pa s 3 ranami še živiga. Vsi oficirji Hervatov in graničarjev so bili brez vsmiljenja vmorjeni. Graničarski Major, ki je z 200 možmi glavo mosta varval, je vzkazal zdalej napravljeni strelni prah zažgati in most razdjati, ali ker ga vbogali niso, je sam zažgal, to de je le

on vbit bil, in smodnik si je svojo pot naredil, brez de bi bil most pokvaril. Ogri so pri tem zadnjim napadu zgubili okoli 250 mož in 40 oficirjev. Görgey je imel 30.000 mož.

Časopisu „Presse“ pa se piše iz Ogerskiga, de so Madjari oficirjem prizanesli, in de je general-major Henci, kteriga je clo sovražnik zavoljo hrabrosti častil, v naročji Görgeja vmerl.

* Svitli cesar je vzkazal ministru Kordonu preiskati, ktere vdove in sirote teh hrabrih vojakov bi podporo države potrebovale.

— Moravske Noviny 26. maja prineso dopis iz Hradišča (23.): „Včer se je tu pripovedovalo od osode mesta Košič (Kaschau). Ruski general Panjutin je mende prijel štafeto, de je ruska kolona čez Duklo noter do tega mesta prišla. Madjari de so naprej iz mesta šli. Komaj pa so Rusi v mesto stopili, so jeli meščani iz okenj tako strašno na nje streljati, de jih je več padlo. Ali Rusi so se iz mesta vmaknili, so ga zapalili, in z štuki tako obdelali, de, kakor tukej pravijo, ni ostal kamen na kamenu; tako se tukej govori, za resnico pa nisem porok. Košiče je mesto slovasko in je še le pred 3 leti z Madjari potegnili, de je pa k taki izdaji zmožno, je pokazalo v času, ko ga je gen. Šlik v roke dobil. Tudi takrat so na naše iznenada v mestu strel začeli.

List teh novin od 27. t. m. piše iz Hradišča (25. t. m.): Ravno zdaj so se 4 bataljoni Rusi zbrali na rinku; prišel je namreč sam pobočnik carjev (adjutant), in je njegovo pozdravljenje na armado prinesel. Ko je prišel k prvemu bataljonu, ga je pozdravil, in celi bataljon je enoglasno odgovoril, in poslednjič so vsi 4 bataljoni enoglasno „hurra“ zaupili. Sploh je viditi pri Rusih velika serčnost in družljivost.

Kar sim od Košič pisal, se iz mnogih, če prav ne vem, koliko verjetnih virov poterdjuje. Meščani de so vrelo olje na Ruse lili, iz obeh strani de je mnogo ljudi poginilo in mesto de je imelo Jeruzalemski konec.

Ravno gredo Rusi k železnici; pravijo, de pride sem car Nikolaj o poldne.

Ptuje dežele.

Laska. Iz vseh strani zdaj marširajo Avstrijani, Francozi, Neapolitanci, in Španjolci nad Rimljane, ki se bodo mogli v kratkim podati.

Ankona (Jakin) je od naših vojakov obdana (cernirana).

Lloyd prinese novico, de so Francozi v Rim prišli, kjer se je popred ljudstvo zoper republiko in za ustavno manarhio vzdignilo.

Nemška. Iz frankobrodskiga zbora je že toliko poslancev odstopilo, de ostali po starih opravičnim redu več ne morejo veljavnih sklepov delati. Okoli frankobroda se zbira znamenita armada pod vodstvom dozdašnjiga ministra vojske Peucker,

Nemški zbor, (prav za prav samo levica) je sklenil, de zamore veljavne sklepe delati, če je le 100 zbornikov pričijočih.

Govori se tudi, de je revolucijno vladarstvo na Badenskim in v Pfalci francoze na pomoč poklicalo.

Ministerski pogovori v Berolinu zastran nemške oktrojirane ustave mende k zaželenim koncu ne peljejo.

„Neue Münchner Zeitung“ piše, de gre 10.000 Avstrijanov iz Laskiga čez Tirol, ki bodo narberžeje zoper Badenske republikance namenjeni.

Francozka. V francozkim zboru, kjer se še močno pogovarjajo zastran prihoda Rusov na avstrijansko zemljo, in zavoljo pomoči, Papežu poslane, je minister Odilon-Baro oznail, de je ruski car francozko republiko priznal.

Ruski car je poslal Kiseleva za svojiga opravnika pri francozki republici.

Nepolitiški del.

Od avstrijske armade.

(Iz Narodnih Novin.)

Mislamo, mnogim vstreči, ako jim natanjč- niši popis o sestavljenju avstrijske armade podamo, ki smo ga iz nar boljših virov zajeli.

Avstrijska armada ima 58 rednih peš- nih polkov, 1 polk in 12 bataljonov lovcev, 6 posadnih bataljonov in 17 polkov granicarov.

Od leta 1848 pride h tim se zbor (Corps) Dunajskih dobrovoljcev, sestavljen iz 2 ba- taljonov, in že je napovedano, de bi se no- vih 12 bataljonov lovcev sestavilo iz avstri- janskih in českih dobrovoljcev. *) Vsaki polk ima o času pokoja 2 kompanij granatirjev in 15 kompanij rednih pešcov. 5 kompanij je bataljon, in 2 kompanij storite 1 divi- zio. O času vojske se se vsaki polk za dva bataljona pomnoži, v nar novejši dobi so bili polki že na 6 bataljonov, ali 36 kompanij, se brez granatirjev, pomnoženi, in govorilo se je že, de bodo tudi 7me bataljone učinili. V tem je pa vunder tudi že šteta dežel- na obrana (Landwehr).

Polk tirolskih lovcev ima 4 bataljone po 6 kompanij, in drugi bataljoni lovcev imajo po 4 kompanije; je tedaj lovcev 72 kompanij, brez novovstrojenih bataljonov. 6 posadnih bataljonov ima tudi po 6 kompanij; ti vun- der ne gredo v vojsko.

Graniciarski polki se dele kakor redovnih pešcov; vunder nimajo nič granatirjev.

Konjištva (Cavallerie) ima avstrijska armada 8 polkov oklepnikov, 6 polkov dra- gonov, 7 polkov švalezorov, 4 polke ulanov, in huzarjev je bilo 12 polkov, pa jih ni nič ostalo, razun polka Radeckovih huzarjev na Laškem, in nekaj Palatinovih huzarjev na Českim. Oklepniki in dragoni store težko, in drugi polki lahko konjištvo. Polk težkih konji- kov ima 6 eskadron, in polk lahkih konjikov 4 eskadron, katerim veli nadkonjik (Rittmei- ster). Dve eskadroni storite eno divizijo.

Topništvo se deli v poljno in posadno. Poljnih topnikov je 5 polkov po 4 bataljone, in k njim sliši: zbor bombardirov, posebnih topnikov, ki strežejo možnarje in kotle; zbor ognjetrojcev (Feuerwerker) z vlastnim od- delkom za rakete. Posadno topništvo je za službo v terdnjavah in za poskerbljenje in omi- sljevanje topniške priprave.

Posebni zbori v armadi so: zbor inženirov, kateri samo iz dostojnikov (oficirjev) sestoji; zbor minerov, kateri obstoji iz 5 kompanij, in zbor saperov, ki obstoji iz 6 kompanij (memo tega je pri vsakim tih zborov se oddelk po- sadnih kompanij) in zbor mostarov (pontoni- rov). Bataljon šajkašev (čajkistov) na Duna- vi in na Tisi je del armade graniciarske; njih šajke (ladje) imajo po več ko 120 topov.

Vojskino vozatajstvo ali vozništvo (Fuhr- wesen) je razdeljeno na transport divizije in na baterije, in zmiraj jih je po potrebi.

Od leta 1808 je bila v popisanih de- želah t. j. na Českim in Moravskim, v nemš- kih deželah itd. napravljena deželna obrana ali Landwehr. V konškrbiranih deželah je 35 polkov in pri vsakim polku 2 bataljona deželne brambe.

Moč posameznih kompanij in polkov se ravna po okolnostih in po potrebi. Leta 1827 je bilo določeno, de bi v času pokoja kompa- nija pešcov imela 100—160 mož, in kompa- nija lovcev 120—300 mož prostih vojakov. V času miru ima tedaj polk pešcov največ 3200 mož, in bataljon lovcev 800 mož. Polk ogers- kih pešcov ima 3800 mož in polk huzarjev ima 1698 mož. Generalstvo obstoji iz 5 maršalov, 15 generalov topništva (Feldzeug- meister), 87 podmaršalov (Feldmarschall- Lieutenants) in 123 general-majorov, skupno iz 230 generalov. Dostojnikov je v času miru 10,800 in poddostojnikov (Unteroffiziere) 28,600. V času pokoja je tretji del redne vojske doma (auf Urlaub), v času vojske more Avstria saj 750,000 mož v bran postaviti. Deželna bramba je 76000 mož močna. V poslednih stoletjih se je avstrijska vojska nezmerno pomnožila. V 30 letni vojski je štela 150,000 mož, v 7 letni vojski že 200,000 mož, v začetku francoskih bojev 384,000 mož, v letu 1809 630,000 mož.

V času pokoja je 361,000 v obrani, pride tedaj, če vzamemo obljudenje na 35 milijonov,

*) Tako so Erdeljski Saksonci napravili zbor dobrovoljnih strelcev, Rumuni legie rumunske, Ru- sini zbor gorskih strelcev, Slovaci zbor dobro- voljcev, Serbi zbor narodnih ulanov i. t. d.

1 vojak na 97 prebivavcev sploh, ali 1 vo- jak na 48 možkih.

V času francoske vojske je bilo za 3 leta (v. l. 1813, 1814, 1815) 489, 960 novin- cov na vojsko odpravljenih.

V Granici stoji v času pokoja čez 40000 mož v orožji, v času vojske pak postavi gra- nica čez 200,000 mož v obrano.

Ptujcev je v avstrijski armadi največ pri konjkih, k topništvu vunder nobeniga ne pripuste.

Če pa razdelimo vojsko po deželah in na- rodnostih, je med 58 polki pešcov, 8 polkov českih, 5 moravsko—šlezkih, 13 galičkih, 4 avstrijskih, 5 iz dežel nemško—slovenskih, 8 laških, 13 ogerskih, 2 erdeljska.

Polk tirolskih lovcev sestoji večdel iz Ti- rolev, ulani iz Poljakov, huzari se nabirajo po Ogerskim, in k topništvu se jemljejo nar- bolj Čehi in Moravani.

Plača (žold) avstrijske vojske je kaj majhna; prosti vojak dobi 5—6 kr., in 1³/₄ funt. kruha na dan, in v času dragine prida- vik na meso. V času vojske dobivajo vojaki veči plačo. V posebnih zborih dobe vunder do 20 kr. sr. Dostojniki prijemajo po različ- nih zborih tudi več ali manjši plačo. Polkov- nik ima 2134—4033 gl. sr. na leto; podpol- kovnik 1600—2600 gl.; major 1200—2200 gl.; stotnik 932—1708 gl., nadlajtnant 430—924 gl.; lajtnant 380—605 gl.

Kakor je francoski maršal Marmont zraj- tal, pride avstrijski vojak državi na letnih 212 frankov; pruski vojak na 240 fr., fran- coski na 340 in angleški na 538 frankov na leto. Naj veči plačo vunder dobiva armada amerikska, po 1 gl. sr. na dan. V presker- bljenje ranjenih vojakov so invalidovne (Inva- lidenhäuser): v Pragi, v Beču, v Ptui, v Pešti in v Padovi. Pri začetku letošnjiga leta je imela Avstria v orožji 516000 mož in 45000 mož založne armade (Reserv-Armee), ali 10 bataljonov granatirjev, 314 bataljonov redovnih pešcov, 170 kompanij topnikov, mi- nerov, saperov in pionerov, 295 eskadron konjikov in 20,000 mož pri vozatajstvu. Kako močna je zdaj avstrijska armada, se nata- njko povedati ne da, če prav bi bil minister vojske pri prerajtu stroškov povedati imel.

Vkaz zoper pregrehe po tisku storjene.

(Dalje.)

§. 13.

Če se je po veljavnem sklepu spoznalo, de je denarna kazen ali kaki del kavcije pre- padel, morajo krivci v treh dneh, kdaj je sklep veljavnost zadobil, pri državnem pravd- niku dokazati, de so denarno kazen ali pa del kavcije, ki je prepadel, v srejsko kaso od- rajtali, ako ne, zapove državni pravdnik pla- čilo iz kavcije, brez vtikovanja (Einschreiten) sodbe.

Če kavcija ni bila v gotovih denarjih po- ložena, se proda pri borski primerjeni del der- žavniga dolžniga lista, ki je bil za kavcijo dan, tudi brez vtikovanja sodbe.

§. 14.

Če se je kavcija pomanjšala, ker je pre- padla ali zavoljo denarnih kazni, se mora do- polniti nar dalje v 3 dnevih; ako ne, veljajo odločbe 7ga razdeljka.

§. 15.

Do sehmali narečene odločbe (§§. 5—14.) veljajo tudi za izdajnike perijodičnih tiskopi- sov, kateri že zdaj izhajajo tako, de se morajo izdajniki s kavcijo, ktera se potem takim po- ložiti ima, v 30tih dnevih po razglasenju pri- čeejočiga vkaza, z spolujenjem vseh drugih naredeb pa v 8mih dnevih skazati.

§. 16.

Od vsakiga lista ali zvezka perijodičniga tiskopisa in tudi od vsakiga drugiga tiskopisa, kateri natisnjen ne obseže čez tri listane (Bo- gen), se mora v začetku izdavanja v mestu izdajanja pri oblasti, ki za občno varnost skerbi, in v krajih, ker je državni pravdnik, tudi pri njem en natis (Exemplar) založiti.

V sprejemnih listih, ktere oblast na željo daje, mora biti na tanjko zapisan čas polo- žitve.

Izdajanje i razpošilanje perijodičnih tis- kopisov se pa za to nima zadržavati.

§. 17.

Izdajnik perijodičniga tiskopisa je dolzen vsaki vredovni popravek oznanjenih prigodeb v prvi list ali zvezek po sprejetju brez pla- čila uverstiti.

Druge, prigodbe zadevajoče popravke od strani tistiga, ki je razžaljen, je izdajnik brez plačila le takrat dolžen uverstiti, kdaj obšir- nost popravka ne preseže obširnosti prviga zostavka, na kteriga odgovor gre.

Če pa je to, se mora navadno plačilo od- rajtati za večji število verst, ktere dvojniga števila prviga zostavka preseči ne smejo.

Če se izdajnik tega brani, bo od držav- niga pravdnika k temu persiljen.

§. 18.

Če zavoljo zapopadka perijodičniga tisko- pisa tožba postane, izdajnika, če tožnik želi, sodba primora, čez tožbo storjeni sodni vkaz in tudi sklep v prvi list ali zvezek popolna- ma in neprenarejeno uverstiti.

To se mora storiti brez pristavka in opaz- ke, in nikoli se ne sme tiskopis, kateri je za- deržan ali za kteriga je veljavno kazen spoz- nana, po natisu na dalje razširjati, tudi ne, ako bi se le memogrede ali v pripovedovanju storiti hotelo.

§. 19.

Z tiskopisi po hišah barantati, jih izkli- covati, med ljudstvo deliti, v dražbo dajati in na očitnih krajih nabijati je celo prepovedano.

Prepoved nabijanja natisov pa ne zadeva oznanovanja vredovnih pisem pomestniga ali obertniškiga zapopadka (ämtlichen, rein ört- lichen oder gewerblichen Inhaltes), to je gle- dišnih listov, oznanovanja očitnih veselie, v- štandajav, prodaj i. t. d.; take oznanila pa se smejo le na krajih od oblasti odločenih na- bijati.

§. 20.

Za pregreho zoper zapovedi, ki so v do- zdaj imenovanih razdeljkih 4, 6, 7, 14—19 zaderžane, se mora vsaki krivec v denarjih od pet do sto goldinarjev kazniti.

Prestopnik zapovedi, ktera je na koncu 18ga razdeljka dana, zapade (unterliegt) še na dalje postavnemu ravnanju glede na zapo- padek ponatisnjeniga zostavka.

§. 21.

Denarne kazni, katerih obsojeni ni plačal, ali katerih brez občutljive škode tistih, ktere on živiti ima, plačati ne more, se spremenijo v zapero (Arrest) za vsako pet goldinarjev en dan.

§. 22.

Kdor po tiskopisih kaj takiga stori, kar je v občinskih kazenskih postavah za kaznjivo spoznano, pade v kazni, ki so v teh postavah odločene, ako v pričeejočem vkazu ni kaj dru- giga vpeljano.

Pri perijodičnih tiskopisih, za ktere je bila kavcija položena, se izreče razvun po- stavne kazni tudi prepad kavcije v primerjenem znesku.

§. 23.

Kdor po tiskopisih druge k takim delam vabi, nagovarja ali zapeljati hoče, skozi ktere bi se

- posilno razterganje ene strani edine der- žavne zveze ali deželnega obsega avstri- janskiga cesarstva napravilo, nevarnost za državo od zvuni, puntarstvo ali domačja vojska v notranjih krajih počela ali po- viksala;
- posilna premena (Umänderung) državnih ali deželnih vstav;
- posilno razžaljenje ali nevarno zaganje proti osebi državniga glavarja na telesu, zdravju ali prostosti, ali silno zaderža- vanje izpeljave jegovih vladarskih pravic napravilo, ali
- občinski avstrijski državni zbor, ali deželni zbori kronskih dežel v njihovem snidu, obstoju ali v njihovem opraviu po sili motili ali zaderžavali, — pade v teš- ko ječo od dveh do deset let.

Čez vse to se pa pri perijodičnih tiskopi- sih krivec obsodi v prepad kavcije tudi do ce- liga zneska. (Bei periodischen Druckschriften ist überdiess auf den Verfall der Caution selbst bis zum vollen Betrage derselben zu erkennen.)

§. 24.

Kteri v tiskopisih za naredbe vladarstva osebo državniga glavarja graja ali jega za to odgovorniga storiti poskusa, pade v ječo dveh let (wird mit Kerker bis zu zwei Jahren bestraft.)

(Dalje sledi.)